

«شرق» از حواشی اعتراض دانش آموزان مخصوصا در استان اردبیل و برخوردهای صورت گرفته با آن گزارش می دهد

آن سوی مدرسه

استاندار اردبیل: در استان اردبیل هیچ دانش آموزی نداریم که در جریان برخوردهای صورت گرفته کشته شده باشد. مردم اردبیل هم می دانند

هدی هاشمی: در هفته‌های اخیر، تصاویر و عکس‌هایی در شبکه‌های اجتماعی منتشر شده که نشان می‌دهد برخی از دانش‌آموزان هم نسبت به آنچه در کشور می‌گذرد، معترض هستند. خبری که خبرهای دیگری را در پی داشت و در برخی رسانه‌ها اخباری مبنی بر بازداشت دانش‌آموزان منتشر شد. موضوعی که یوسف نوری، وزیر آموزش و پرورش، در گفت‌وگو با شبکه «شرق» آن را تأیید کرد. اما داستان‌های عجیب‌وغریب مدارس ادامه داشت تا اینکه در روزهای گذشته خبر بازداشت دانش‌آموزان توسط نیروی امنیتی و شلیک گاز اشک‌آور در حیاط مدرسه منتشر شد. با این همه، ماجرای برخورد با دانش‌آموزان و بازداشت آنها، افکار عمومی را درگیر خود کرده است. خانواده‌ها می‌پرسند دانش‌آموزان بازداشت‌شده الان کجا هستند و چه وضعیتی دارند؟

ماجرا از کجا شروع شد؟

از همان اولین روز بازگشایی مدارس تا به امروز، ویدئوهایی از دانش‌آموزان منتشر شد که برخی از دانش‌آموزان در حیاط و کلاس مدرسه دست به اعتراض زدند. برخی از دانش‌آموزان با دادن شعارهای مختلف، منتقد اتفاقات اجتماعی کشور بودند. این تصاویر البته از سوی مسئولان آموزش و پرورش رد نشده بود تا جایی که چندی پیش، معاون وزیر آموزش و پرورش در پاسخ به سؤالی درباره برخی اقدامات اعتراضی دانش‌آموزان در مدارس و رفتارهای تنبیهی برخی مدیران اظهار کرد: «در صورت انجام اقدامی باید با دانش‌آموزان گفت‌وگو کنیم. گفت‌وگو با دانش‌آموزان و اطلاع به والدین آنها در جهت آگاهی‌بخشی صورت می‌گیرد. هیچ دانش‌آموزی از مدرسه اخراج نشده و حتی آموزش و پرورش بیگیر وضعیت دانش‌آموزان است». همین حرف‌های محمدمهدی کاظمی حداقل خیال بخشی از خانواده‌ها را راحت کرد تا اینکه هفته پیش وزیر آموزش و پرورش اعلام کرد «در جریان اعتراضات اخیر برخی از دانش‌آموزان بازداشت شده‌اند و برای اصلاح و تربیت به مراکز روان‌شناسی ارجاع داده شده‌اند تا مانع از تبدیل آنها به شخصیت‌های ضد اجتماعی شوند». این خبر با واکنش کاربران شبکه‌های اجتماعی مواجه شد. در سوی دیگر هم بسیاری از خانواده‌ها و اولیای مدرسه نگران حال دانش‌آموزان شدند. کانون صنفی معلمان به این اظهارنظر وزیر آموزش و پرورش واکنش نشان داد و در بیانیه‌ای خطاب به وزیر آموزش و پرورش اعلام کرد: «در بیانیه‌ای هم سلب ماهیت علمی و فرهنگی کلاس‌های درس منجر خواهد شد». البته در این مدت فیلم‌ها و تصاویری از برخورد با دانش‌آموزان و برخی از معلمان منتشر شد. چند روز پیش در شبکه‌های اجتماعی تصویری از یک مدیر هنرستان دست به دست می‌شد که در این خبر آمده بود این مدیر مدرسه حاضر نشده فیلم دوربین‌های مداربسته را به مأموران بدهد و مأموران هم او را بازداشت کرده‌اند. دیروز هم خبری در شبکه‌های اجتماعی منتشر شد مبنی بر اینکه دانش‌آموزان دختر دبیرستان شاهد

اردبیل شعرهایی را در مدرسه سر داده‌اند و متعاقب آن لباس شخصی‌ها به مدرسه حمله کرده‌اند. بر اساس این خبر، تعدادی از دانش‌آموزان مجروح و بازداشت شدند. همچنین گفته شده بود یک دانش‌آموز نیز بر اثر جراحات، فوت شده است؛ خبری که مدیرکل آموزش و پرورش استان اردبیل آن را شایعه دانست و اعلام کرد انتشار شایعه کشته‌شدن یک دانش‌آموز در جریان حمله ساختگی به دبیرستان شاهد اردبیل را تکذیب می‌کنم. کلام‌الله صفری به ایرنا اعلام کرد: «هر خبری درخصوص برخورد انتظامی و پلیسی در این مورد کذب است».

دانش‌آموزان در خیابان شعار دادند

در سوی دیگر سیدحامد عاملی، استاندار اردبیل، در گفت‌وگو با «شبکه شرق» درباره اتفاقات دبیرستان دخترانه شاهد اظهار کرد: «روز پنجشنبه مدارس کلا تعطیل است. در اردبیل روز پنجشنبه هیچ مدرسه‌ای باز نیست. قضیه‌ای هم که گفته می‌شود مربوط به روز چهارشنبه است. مراسمی در یک نقطه از اردبیل برگزار شده است. پس از این مراسم برخی از دانش‌آموزان با خروج از محل، شعارهایی سر می‌دهند. این شعارها از سوی دانش‌آموزان در خیابان سر داده می‌شود، به همین علت هم مجموعه نیروهای انتظامی که در محل حاضر بود، دانش‌آموزان را به درون مدرسه هدایت می‌کنند». عالی‌ترین مقام استان اردبیل خبر کشته‌شدن دانش‌آموزان در جریان این اتفاق را تکذیب کرد و متذکر شد: «با حضور نیروهای انتظامی، دانش‌آموزان به درون مدرسه شاهد می‌روند، اما هیچ اتفاقی رخ نمی‌دهد. در جریان این اتفاق هم خدایی نکرده هیچ دانش‌آموزی جان خود را از دست نداده و خبر منتشرشده درباره کشته‌شدن یک دانش‌آموز در جریان اتفاق کذب محض است». او ادامه داد: «به مدیران آموزش و پرورش استان اردبیل، دانشگاه علوم پزشکی و بیمارستان فاطمی که گفته شده این دانش‌آموز در این بیمارستان جان خود را از دست داده، گفته‌ام اطلاعیه بدهند و شفاف‌سازی کنند. ما در استان اردبیل هیچ دانش‌آموزی نداریم که در جریان برخوردهای صورت‌گرفته کشته شده باشد. مردم اردبیل هم

می‌دانند. حداقل یک آگهی تحريم باید منتشر می‌شد از روز چهارشنبه تا امروز، اما این اتفاق نیفتاده است». او تشریح کرد: «ببینید ماجرا از این قرار بوده که روز چهارشنبه مراسمی در شهر برای هفته وحدت برگزار شده که در این مراسم تعدادی از دانش‌آموزان هم حضور داشته‌اند. بعد از پایان این مراسم، دانش‌آموزان باید به مدارس خود برمی‌گشتند. تعدادی از دانش‌آموزان در مسیر برگشت به مدرسه، در خیابان شعارهایی سر می‌دهند. در نتیجه این شعارها، دانش‌آموزان به درون مدرسه هدایت می‌شوند». استاندار اردبیل در پاسخ به سؤالی درباره نوع هدایت دانش‌آموزان از سوی نیروهای انتظامی نیز گفت: «نیروهای امنیتی و انتظامی وارد مدرسه نشده‌اند اما وقتی دانش‌آموزان وارد مدرسه می‌شوند، میان اولیای آنان و مدیران مدرسه برخوردهایی صورت می‌گیرد».

تکرارترین پاسخ: بی‌اطلاعم

بعد از اظهارنظر وزیر آموزش و پرورش در ارتباط با بازداشت برخی از دانش‌آموزان، سؤال افکار عمومی این بود که تعداد دانش‌آموزان بازداشتی چند نفر است و این دانش‌آموزان در کدام مرکز روان‌شناسی هستند که به‌طور شبانه‌روزی به دانش‌آموزان خدمات کارشناسی ارائه می‌دهد؟ مسئول حراست و مدیرکل آموزش متوسطه وزارت آموزش و پرورش پاسخی به این سؤال خبرنگار «شرق» ندادند و اعلام کردند نمی‌خواهند مصاحبه کنند. خبرنگار «شرق» این سؤال را با عرصه روابط‌عمومی آموزش و پرورش استان‌های البرز، کردستان، کرمانشاه، خوزستان و سیستان و بلوچستان مطرح کرد؛ آنها در پاسخ اعلام کردند دانش‌آموزی در این استان‌ها بازداشت نشده است. آنها در پاسخ به اینکه آیا دانش‌آموزی به مراکز روان‌شناسی ارجاع داده شده است، اظهار کردند: «بی‌اطلاعم». خبرنگار «شرق» موضوع را با رئیس انجمن روان‌شناسی تربیتی مطرح کرد و او نیز اظهار کرد: «دانش‌آموزی برای مشاوره به ما معرفی نشد یا حداقل من بی‌اطلاعم».

کانون اصلاح و تربیت جای دانش‌آموز نیست

آن‌طور که محمدرضا نیک‌نژاد، کارشناس تعلیم و تربیت گفته است: «برداشتم از صحبت‌های وزیر آموزش و پرورش این است که دانش‌آموزان به کانون اصلاح و تربیت فرستاده شدند. این کانون مرکز نگهداری کودکان مجرم است و زندان جای دانش‌آموزی که از سر هیجان چهار تا شعار داده است، نیست».

او اظهار کرد: «در کانون اصلاح و تربیت، کودکان مجرم که بعضا قتل هم انجام داده‌اند، نگهداری می‌شوند. این کودکان واقعا چه جرمی انجام داده‌اند؟ چه کار مجرمانه‌ای کرده‌اند که وزیر آموزش و پرورش با این نگاه غیرمسئولانه اعلام کرده

که آنها را به مراکز مشاوره و خدمات روان‌شناسی ارجاع داده‌ایم. این موضوع افتخار ندارد. وظیفه وزیر پیگیری حال دانش‌آموزان است. او باید بداند روحیه دانش‌آموز در کانون اصلاح و تربیت ناوود می‌شود».

برخورد قهری با دانش‌آموزان جوابگو نیست

خبر بازداشت و بازجویی دانش‌آموزان غیرقابل باور است؛ این موضوعی بود که مرتضی نظری، کارشناس تعلیم و تربیت اعلام کرد. او به ریشه این اعتراضات و مطالبات دانش‌آموزان اشاره کرد و گفت: «وقتی برنامه‌های درسی یک‌طرفانه طراحی می‌کنیم، وقتی سیاست‌گذاری دستوری برای دانش‌آموزان داریم و کارهای تخصصی آموزش و پرورش را به افراد غیرمتخصص می‌دهیم، باید هم شاهد این رفتار اعتراضی دانش‌آموزان در سطح مدارس باشیم. محیط مدرسه برای دانش‌آموزان، یک محیط دوست‌داشتنی و تحمل‌پذیر نیست که همه افکار دانش‌آموزان را در بر بگیرد. مسئولان آموزش و پرورش باید بدانند نسل جدید به لحاظ روحی و فکری تغییر کرده‌اند و برخورد قهری با دانش‌آموزان به‌هیچ‌عنوان جوابگو نیست». او تأکید کرد: «صحت وزیر آموزش و پرورش ما را به‌ت‌زده کرده است. مگر می‌شود با دانش‌آموزان برخوردهای قهری و بزرگسالانه داشت؟ این دانش‌آموزان بچه‌های همه ما هستند، آنها پرشگرنند. اعتراض دارند و در موارد مختلف نقد می‌کنند، اما نمی‌توانیم این چنین با آنها رفتار کنیم. برخوردهای این‌چنینی با عرصه فرهنگ فقط فاجعه درست می‌کنند. دانش‌آموزان تصویری درباره برخوردهای قهری ندارند. او را نمی‌توان برای روزها از خانه و مدرسه خارج کرد و او را تحت فشار قرار داد. وقتی خانواده آموزش و پرورش در خودش مشاوره و روان‌شناس دارد. ارجاع دانش‌آموزان به کانون اصلاح و تربیت واقعا چه منطقی دارد؟ مسئولان آموزش و پرورش باید سریع‌تر این موضوع را پیگیری کنند. مسئولانه‌ترین رفتار این است که آنها اجازه ندهند دانش‌آموزی بازداشت شود». او تشریح کرد: «ببینید ماجرا از این قرار بوده که روز چهارشنبه مراسمی در شهر برای هفته وحدت برگزار شده که در این مراسم تعدادی از دانش‌آموزان هم حضور داشته‌اند. بعد از پایان این مراسم، دانش‌آموزان باید به مدارس خود برمی‌گشتند. تعدادی از دانش‌آموزان در مسیر برگشت به مدرسه، در خیابان شعارهایی سر می‌دهند. در نتیجه این شعارها، دانش‌آموزان به درون مدرسه هدایت می‌شوند». استاندار اردبیل در پاسخ به سؤالی درباره نوع هدایت دانش‌آموزان از سوی نیروهای انتظامی نیز گفت: «نیروهای امنیتی و انتظامی وارد مدرسه نشده‌اند اما وقتی دانش‌آموزان وارد مدرسه می‌شوند، میان اولیای آنان و مدیران مدرسه برخوردهایی صورت می‌گیرد».

یادداشت

آیا بناهای مدارس دولتی متروپل‌های خصوصی هستند؟

هوشنگ فروغمنداعرابی

پژوهشگر معماری و مدرس دانشگاه

در میان بحران‌هایی که در حال حاضر گریبان کشور را گرفته است آموزش و پرورش نیز با چالش‌های بسیاری روبه‌روست که در میان این چالش‌ها خود بناهای مدارس نیز چه از نظر تعداد و چه از نظر ایمنی و استحکام بنا با معضلاتی روبه‌روست. در حال حاضر بیش از ۱۸ هزار مدرسه غیردولتی در کشور پذیرای بیش از یک‌میلیون و ۸۰۰ هزار دانش‌آموز است که در مناطق تهران در حدود ۱۸۰۰ مدرسه غیردولتی، نمونه‌دولتی و شاهد استقرار یافته است.

نیاز والدین برای آموزش فرزندانشان با کیفیتی بالاتر از مدارس دولتی سیب شده است که قانون تأسیس مدارس غیردولتی در سال ۱۳۶۸ تصویب شود. در این مدارس اگرچه هزینه‌های تحصیل دانش‌آموزان به عهده والدین است اما در ابتدا این مؤسسين مدارس هستند که بايستی هزینه‌های راه‌اندازی و ساخت یا اجاره بناهای مدارس را بپردازند. پس بدین ترتیب نقش مؤسسين مدارس در کیفیت آموزش و همچنین برآوردن الزامات فنی ساختمان‌های آموزشی در مدارس غیردولتی بسیار پررنگ است. مؤسسين را اگر به دو گروه حقوقی و حقیقی تقسیم‌بندی کنیم گروه اول معمولا از توان مالی بالاتری برای هزینه‌های ساخت تا تأمین بناهای آموزشی با استانداردهای موجود برخوردار هستند و گروه دوم عمدتا به اجاره بناهای مسکونی برای مدرسه می‌پردازند. در هر دو صورت برای بریایی مدرسه غیردولتی این مدارس بایستی با قیمت‌های ملک (اداری یا مسکونی) در هر یک از مناطق رقابت کنند به خصوص که بیش از ۷۰ درصد مدارس غیردولتی در تهران استیجاری هستند و حتی شهریه‌های بالای مدارس نیز نمی‌تواند هزینه‌های اجاره را پوشش دهد. و این آغاز یک ماجرای بسیار سخت برای مدارس و والدین خواهد بود. پرواضح است که مسائل فنی نیز در اینجا دچار بحران جدی خواهد بود.

برای توضیح بیشتر لازم به ذکر است که الزاماتی که در یک بنای آموزشی مورد نیاز است متفاوت با یک بنای مسکونی است چراکه هم تعداد کاربران بیشتر است پس سازه یک مدرسه بایستی تحمل بارگذاری بیشتری داشته باشد و هم اینکه یک مدرسه روابط فضایی و ویژگی‌های معمارانه متفاوتی را لازم دارد. اگرچه الزامات فنی کنونی مدارس توجه اندکی به معماری دارد اما زمانی که درباره معماری بنای مدرسه صحبت می‌کنیم منظورمان فقط توجه به اعداد و هندسه مادی نیست بلکه با نگاه به مدارس تاریخی ایران چون مدرسه چهارباغ اصفهان، مدرسه غیاثیه خرگرد و همچنین مدارس متأخر مانند دارالفنون این نکته را درمی‌یابیم که بنای یک مدرسه خود نیز وجه تربیتی و مربیگری دارد و می‌تواند از شیوه‌ای غیر از آموزش رسمی که عمدتا بر حفظیات تأکید دارد، بر رفتار و حتی روح دانش‌آموزان و معلمان تأثیر بگذارد.

پس در حال حاضر الزامات فنی موجود را می‌توانیم در دو سطح مطرح بررسی قرار دهیم. یکی الزاماتی است که شامل تأسیسات برقی و مکانیکی یا ابعاد و اندازه‌های مورد نیاز است که با چشم قابل رؤیت است. برای مثال فاجعه آتش‌سوزی در مدرسه‌ای در ششین‌آباد که به علت به‌کارگیری سیستم گرمایشی نامناسب به وجود آمد از این نوع بود و سطح دیگر الزاماتی است که بایستی در سازه بنا هنگام ساخت رعایت شود. اما وقتی یک ملک را اجاره می‌کنیم که اطلاعاتی از هنگام ساخت بنا نیز نداریم، چگونه از تاب‌آوری آن به خصوص در شرایط سختی مانند زلزله اطمینان حاصل کنیم؟ اگر بخواهیم از تعداد و پوسیدگی میلگردها در سازه‌های بتنی که در بین دیوارها قرار دارند بازرسی کنیم بایستی آزمایشاتی انجام دهیم که هزینه‌های بسیار زیادی دارد که این نوع آزمایشات فقط در بناهای بسیار خاص و انگشت‌شماری انجام می‌شود. پس ما چه انتظاری از بناهای استیجاری مدارس داریم؟ جالب آن است که بداینم به طور کلی آیین‌نامه استقرار مدارس در بناهایی که از سقف طاق ضربی استفاده می‌کنند را ممنوع دانسته و این در حالی است که به طور تخمینی بیش از نیمی از مدارس فعلی غیردولتی در تهران در چنین بناهایی مستقر هستند.

پس به طور کلی آنچه شاهد آن هستیم آن است که علیرغم آنکه بیش از ۳۰ سال از تصویب قانون تأسیس مدارس دولتی می‌گذرد اما هنوز این مدارس در وضعیت خوبی قرار ندارند. در عین حال بهبود شرایط این مدارس در دوران بعد از کرونا نیازمند حمایت‌های جدی‌تری از سوی دولت است. به خصوص که تعدادی از مدراسی که در سال‌های گذشته دایر بوده‌اند نتوانستند گواهی استحکام بنا را اخذ کنند و جایه‌جایی آنها نیز با مشکلات بسیاری روبه‌رو خواهد بود. امیدواریم این روندی که برای نظارت بر وضعیت بناهای موجود مدارس غیردولتی شکل گرفته است هم بتواند با ضوابط کاتر و دقیق‌تر سبب تأمین امنیت بهتر مدارس شود و هم اینکه مشابه همین روند را در سایر مدارس دولتی نیز به کار گیریم تا بناهای آموزشی بهتری برای فرزندان کشورمان فراهم کنیم.

داعشی و القاعده‌ای از مبدأ خاورمیانه مواجه می‌دیده، اکنون انگیزه‌ای مضاعف برای حمایت از پدیده‌ای از همان مبدأ یافته که با شعرایی یکسره متفاوت از زن و زندگی و آزادی می‌گوید، بنابراین صرف‌نظر از اینکه اعتراضات جاری در کشور چه سرنوشتی بیابد، نباید تأثیر آن بر سیاست خارجی را موقتی و گذرا به شمار آورد.

در چنین شرایطی، به‌ویژه چاره‌ای جز گفت‌وگوی راستین برای جلوگیری از هرج‌ومرج و خشونت نیست؛ اما مهم است که گفت‌وگو تنها برای گفت‌وگو نباشد و معطوف به هدفی مشخص برای جلب اعتماد از دست رفته باشد. از آنجا که انتخابات آزاد همیشه یکی از راهکارهای اصلی برای تعیین سهم طرف‌های گفت‌وگو در اداره جامعه است، یکی از اهداف گفت‌وگو می‌تواند بررسی امکان برگزاری انتخاباتی با شرایطی متفاوت با گذشته باشد.

دعوت آقای اژه‌ای ودوراهی گفت‌وگو یا …

ادامه از صفحه اول

۲- دختران و مادران آنها که در دهه ۱۳۶۰ با بسته‌شدن فزاینده فضاهای عمومی به روی خود مواجه شدند، در این چند دهه هر طریق ممکن را برای اثبات توانایی‌های خود و غلبه بر محدودیت‌ها آزموده‌اند. موفقیت درخشان و تحسین‌برانگیز آنها در تحصیلات دانشگاهی، روند توانمندسازی زنان ایرانی را به مرتبه‌ای بی‌پارگشت و کم‌نظیر در سطح جهانی ارتقا داده است. برخورد این دختران توانمند با سد اشتغال، آنها را به تکاپویی سرسختانه برای رخنه در این سد کشانده است؛ به نحوی که اکنون حضور درخورتوجه آنها در همه حوزه‌ها محسوس است. در چنین شرایطی، مطالبه حقوق و حضور برابر در جامعه به شکل‌گیری روندی منجر شده که تحت هیچ شرایطی نمی‌تواند متوقف شود.

۳- نوجوانان و جوانان با حمایت خانواده‌ها دیگر موتور مهم تغییر در جامعه